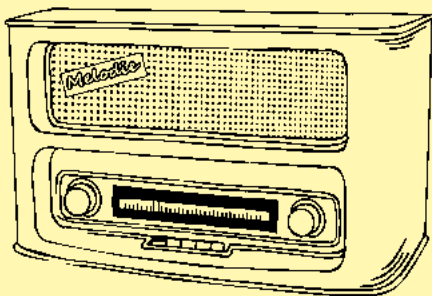

ZDENĚK SVĚRÁK

POSEL
HYDROMETEOROLOGICKÉHO
ÚSTAVU
~
TO JELI DVA VE VLAKU

© Grada Publishing, a. s., 2017
Text © Zdeněk Svěrák, 2017
Ilustrace © Václav Ráž, 2017

**POSEL
HYDROMETEOROLOGICKÉHO
ÚSTAVU**

Hrdinou rozhlasové komedie *Posel hydro-meteorologického ústavu* je člověk, který neodolá pokušení mystifikovat posluchače v živém rozhlasovém vysílání.

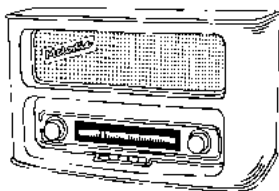
Fascinovali mě tenkrát podvodníci a mystifikátoři. Tak dlouho jsem o nich psal povídky, až jsem se usadil na mystifikaci s Járrou Cimrmanem.

Posel byl pro rozhlas natočen dvakrát. Poprvé s Karlem Högerem v roli zubaře a s Jiřím Sovákem v roli Rouska. Tato verze byla však na příkaz shora v 70. letech smazána, neboť režisér Jan Fuchs se octl na černé listině.

V pozdější nahrávce byla role zubaře přidělena Josefu Abrhámovi a Rouska jsem bůhvíproč mluvil já. Z tohoto hlediska je dobře, že je verze se Sovákem zničena. Aspoň nemáte srovnání.

Zdeněk Svěrák

Poznámka: Ale to už dnes neplatí. Zdeněk Svěrák totiž získal nahrávku původní verze *Posla hydrometeorologického ústavu* – i když v technicky horší kvalitě. Nahrávku dostal jako dárek od jednoho z posluchačů, který si první verzi nahrál mikrofonem postaveným k rádiu.

Do nepříjemného zvuku zubní vrtačky v ordinaci stomatologa jsou slyšet rozhlasové zprávy –

... znovu odpovídáme. Ptáte se nás, vážení posluchači, jak je možné, že ministr financí doktor Bruno Ziegler v rozhovoru s naší redaktorkou

Mílou Pilnou prohlásil, že státní pokladna má velmi příznivou bilanci. Zatímco ministr vnitřního obchodu Sosna několik minut nato ohlásil státní deficit. Ministr financí doktor Bruno Ziegler k tomu podává následující vysvětlení. Především důrazně odmítá nařčení, že by se snad pokoušel neutěšený stav státní pokladny před veřejností tajit. Interview prý neposkytl redaktorce Míle Pilné on, nýbrž někdo, kdo se za ministra financí pouze vydával a komu se tak podařilo veřejnost dokonale zmást. Ministr sám se domnívá, že se stal obětí dalšího pochybného žertu neznámého maniaka, který se již předtím, jak víme, vydával v rozhlasovém vysílání například za profesora Mlezivu. Konec zpráv.

Lékař se nakloní k pacientovi: „Bolí? Otevřít ústa!“ a pokračuje ve spravování zubu.

„Vypláchněte si,“ vyzve zubař pacienta. „Skousněte, otevřete pusou – hotovo! A dvě hodiny nekousat!“

Doktor se otočí k sestře a komentuje právě ukončené rozhlasové zprávy:

„To jsou věci, sestři, co?“

„Aspoň se něco děje, pane doktore. Já si říkám, ještě že jsou na světě podvodníci a zloději, jinak by to byla dost nuda. Já když čtu noviny, tak...“

Ale zubař nenechá sestru domluvit. „Proč nezavoláte dalšího? Už tady měl dávno sedět!“

„Aha, tak moment...“ odpoví zklamaně sestřička a otevře dveře do čekárny: „Další, prosím!“

„Dobrý den,“ pozdraví nový příchozí.

„Dobrý den, posaďte se,“ přivítá pacienta lékař a ještě komentuje zprávy z rozhlasu: „Ovšem jak může někdo přijít do rozhlasu

a vydávat se za ministra financí, tak to se mi zdá přinejmenším přitažené za vlasy. Jak se jmenujete?“ vrátí se ke své práci stomatolog.

„Jindřich Rousek, já jsem prosím...“

„Už jste u nás byl, pane Rousek?“ nenechá ho sestřička domluvit.

„Ano, jednou,“ odpoví hbitě pan Rousek. „Kvůli tomu jsem právě přišel.“

„Ano, tak otevřete ústa...“

„Víte, co hlásilo ráno rádio, pane doktore?“ ptá se sestra. „Ta redaktorka říkala, že ví bezpečně, s kým ten rozhovor dělala.“

„A s kým?“ zvědavě se ptá doktor.

„S ministrem financí,“ odpoví sestra.

„Jestli dovolíte,“ obtížně artikuluje pacient.

„Tohle bolí?“ ptá se stomatolog a ťuká pacientovi na zub.

„Ne,“ huhlavě odpovídá Rousek. „Mě, pane doktore, nic nebolí, mě zub nebolí...“

„Ne?“ diví se zubař. „Dáseň?“

„Minule jste dělal šestku vlevo nahoře, pane doktore,“ připomene sestra.

„Já jsem přišel, protože vám chci...“

„Takže vy jste přišel na kus řeči, ne?“ dotazuje se lékař.

„No, dalo by se to tak říct, pane doktore,“ připustí Rousek.

Sestřička vyprskne smíchy, ale doktor ji vzápětí usměrní:

„No tak, Alenko... Milý pane Rousku, ne že bychom si rádi nepopovídali, ale hlavně tady spravujeme zuby.“

„To mi nemusíte říkat, pane doktore,“ dotčeně reaguje Rousek.

„Tak, který to je, ukažte. Doma vám to přijde k sobě a budete s tím zkoušet.“

„Pane doktore, ale já opravdu přicházím v jiné záležitosti. Kdyby to tak nespěchalo,

věřte, prosím, že bych vás neobtěžoval v ordinaci. Já jsem totiž posel hydrometeorologického ústavu Akademie věd.“

„Cože jste?“ nevěří svým uším stomatolog a překvapeně se na pacienta zadívá.

„Přesněji řečeno,“ pokračuje pan Rousek, „jsem již v důchodu, ale vedle toho pracuji jako pravidelná osobní spojka mezi hydrometeorologickým ústavem Akademie věd a jinými institucemi, rozumíte mi?“

„Rozumím, no...“ rozpačitě odpovídá zubař. „Nebude vám vadit, pane Rousku, když si zavoláme dalšího pacienta? Zatímco já budu pracovat, tak...“

„To bych nerad, pane doktore! To bych nerad!“ skočí mu do řeči Rousek. „Snažně vás prosím, ta věc opravdu stojí za trochu zdržení. Je to, aby se řeklo, moje životní záležitost,“ nenechá se odbýt posel.

„No tak otevřete ústa,“ vrátí se k práci doktor. „No člověče, jestli vás nebolí krčky, tak to už nikoho,“ komentuje prohlídku zubů pana Rouska. „Co dělá tohle?“ zkouší stomatolog obnažené zubní krčky.

„Nic, naopak bych skoro řekl, že to je až příjemný,“ huhlá Rousek a sestra Alenka znovu vyprskne smíchy.

„To je něco pro vás, sestro, co? Práce stojí, jen když je zábava. Cement!“ přikazuje zubař.

Pan Rousek využívá chvíli, kdy nemá otevřená ústa: „Ono to totiž začíná nabývat celostátního významu, pane doktore.“

„Ano? To se podívejme,“ diví se lékař.

„Možná že vás to překvapí, sestřičku jistě také, ale pravidelné předpovědi počasí, které denně slýcháte z rádia, ty prosím nosím do rozhlasu já,“ chlubí se Rousek.

„Vážně?“ pousměje se stomatolog.

„Ano, jako posel hydrometeorologického ústavu Akademie věd.“

„Jako osobní spojka,“ doplňuje ho lékař.

„Ano,“ souhlasí Rousek.

„Jestli jste s tím cementem hotová, tak dejte vyvařit stříkačky,“ obrátí se doktor na sestřičku. „Tak to byste nám mohl prozradit, jak bude zítra, když jste ten posel, pane Rousku.“

„To bych nemohl, protože předpovědi nosím zásadně v zapečetěných obálkách. Já stále ještě cítím, pane doktore, že mě neberete úplně vážně, a je mi to líto,“ vysvětluje Rousek.

„Já jsem to tak nemyslel, pane Rousku,“ chlácholí ho stomatolog.

„Pane doktore, já jsem se ocitl v těžké situaci a obracím se na vás jako na jediné dva lidi, kteří mi mohou pomoci. Možná že jsem vám měl hned na začátku předložit tento

průkaz,“ říká Rousek a položí před doktora svůj doklad.

„Vidím. A co z toho plyne?“ stále nechápe zubař.

„Chci tím, pane doktore, doložit, že jako posel hydrometeorologického ústavu Akademie věd mám mimo jiné volný přístup do budovy rozhlasu. Byl jste tam někdy?“ ptá se zvědavě pan Rousek.

„Ne, ne, nebyl,“ vrtí hlavou stomatolog.

„To je zvláštní pocit, víte, sedět přímo, aby se řeklo, v domě, odkud se všechno vysílá...“

„Pane Rousku,“ přeruší zubař jeho proslov. „Já se obávám, že se rozčílím. Nenechte to prosím dojít tak daleko, poněvadž já jsem potom zlý, víte? Já se totiž musím ohánět, v dnešní době, víte? Abych si vyvrtal a vytrhal na živobytí, víte? A proto mě nezajímají pocity, ale zuby!“ rozčiluje se doktor.

„Ale tohle vás bude zajímat, pane doktore,“ zvyšuje hlas Rousek, ale stomatolog jen zavrčí:

„Zuby!“

„Já vidím, pane doktore, že budu muset rovnou říci, co a jak, jinak se asi nedomluvíme,“ usoudí pan Rousek.

„Jsem rád, že jste na to přišel tak brzy,“ prohlásí lékař a Rousek pokračuje:

„Jednou v zimě se mi nechtělo po doručení obálky s předpovědí počasí na mráz. Poseděl jsem tedy chvíli dole v rozhlasové hale. Přišla tam redaktorka a ptá se mě: ‚Doktor Mrázek?‘ Já jsem řekl: ‚Ne, prosím!‘“

Vtom sestřička Alenka upustí skleničku.

„Co jste mi to zase rozsekala?“ ptá se mrzutě zubař.

„Ale nic. Mě jenom napadlo, jestli...“ zbytek sdělení pošeptá sestra lékaři do ucha.

„Prosím vás, proč by s tím chodil k zubaři?“ zavrhuje myšlenku doktor.

„No tak nic, no...“ vrátí se sestra ke své práci.

„Mohu pokračovat?“ otázce se pan Rousek.

„Buďte tak laskav,“ otráveně ho vybídne stomatolog.

Rousek nadšeně pokračuje: „Tam totiž sedíte, pane doktore, a vedle vás, řeknu příklad – profesor ten a ten. Nebo jiný příklad – profesor ten a ten – a čekají, až si pro ně přijde nějaký ten redaktor, odvede si je do studia a natočí s nimi rozhovor, dejme tomu, řeknu příklad – o Paříži, nebo o zvířatech, nebo o skvrnách na Slunci... nebo...“

„Anebo podobně...“ dokončí za něj větu zubař.

„Ano, ano,“ souhlasí pan Rousek a hned pokračuje. „To se mi ovšem stalo víckrát.“

Jindy se mě jeden redaktor ptal, jestli nejsem profesor Sádovský. Snad vypadám jako vzdělanec, já nevím. Rok jsem to nosil v sobě, pane doktore, než jsem se k tomu odhodlal.“

Sestra se nakloní k lékaři a šeptne: „To je von, pane doktore!“

„Co se může stát, uvažoval jsem,“ pokračuje Rousek, „když vstanu a řeknu: ‚Ano, to jsem já.‘“

„Je to von, pane doktore!“ je si jistá sestřička.

„Ještě musím předeslat,“ doplňuje své vyprávění pan Rousek, „že původním povoláním jsem vlásenkář. Já dělal dlouho ve Stavovském divadle, taky jsem tam někdy statoval. Jestli jste náhodou neviděli *Byrokraty* nebo *Opory společnosti*. V *Oporách* jsem měl větu: ‚Ať žije konzul Bernick!‘ To jsem říkal. Já jsem věděl, než jsem se k tomu

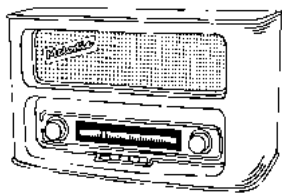
rozhodl, že to potom praskne. Přihlásí se pravý doktor Mrázek nebo profesor Sádovský a já budu jako posel hydrometeorologického ústavu Akademie věd...“

„Prosím vás, říkejte už jenom ústavu, mně to stačí,“ žádá Rouska zubař.

„Ano,“ souhlasí vyprávěč, ale vzápětí se opět zapomene. „To bych byl jako posel hydromet...“

„No tak, co jsem řekl!“ napomene ho stomatolog.

„... jako posel ústavu,“ opravuje se Rousek, „vyřízený. To bych se pak v rozhlase nesměl ukázat, poněvadž by mě poznali. Tak já jsem si na tuhle svou lysinu nasadil krásnou bílou vědeckou kšticí – viděli jste film *Profesor Poležajev*?“ obrátí se na své posluchače, a když slyší od sestry souhlasné ano, hned pokračuje: „... tak takovou! Věc sama, aby se řeklo...“

„Dobrý den, profesor Mleziva?“ ptá se redaktorka v hale rozhlasu Rouska.

„K službám, paní redaktorko...“

„Ano, já jsem Pilná. Čekáte dlouho?“

„Chvilíčku, chvilíčku,“ horlivě odpovídá Rousek.

„Já bych to totiž ráda dostala ještě odpoledne do vysílání, teda pokud to stihneme. Tudy, tudy, pane profesore,“ vysvětluje Pilná a ukazuje Rouskovi kudy do studia.

„Tak jaké byly letos vaše úlovky?“ ptá se cestou redaktorka.

„Prosím?“ nechápe otázku falešný profesor Mleziva.

„No vaše úlovky, letos...“ zopakuje Míla Pilná otázku.

„Nic zvláštního, paní redaktorko,“ konečně odpoví Rousek.

„Letos to snad bylo všude slabé, že?“ konverzuje paní Pilná.

Před vstupem do studia se Rousek ještě snaží s redaktorkou domluvit.

„Co jsem chtěl říci... Domluvíme se ještě předem na podrobnostech, že?“

„Tak já myslím, že to uděláme, jak jste navrhol v dopise, ne?“ snaží se vyhovět redaktorka.

„Aha, ano,“ stačí odpovědět Rousek.

„Prosím, tudy,“ ukazuje mu Pilná vstup do studia.

Když se za nimi zavřou dveře, redaktorka se ještě ptá, jestli si bude chtít udělat nějaké poznámky.

„To bych snad... ani raději ne,“ odpoví Rousek.

„Já se stejně budu držet přesně vašich otázek, takže vás nic nepřekvapí, pokud bych vás vůbec ve vašem oboru mohla něčím překvapit, pane profesore, že?“ uklidňuje ho redaktorka.

„No, také se někdy najdou takové, pravda, okrajové tyhle...“

„To vy říkáte jen tak ze skromnosti...“ polichotí falešnému profesorovi redaktorka Pilná a zeptá se: „Můžeme?“

„Jistě, ano, ano,“ nesměle připustí Rousek.

„Tak pozor! – Jméno prose... Promiň, Karle. Ještě jednou... Jméno profesora Mlezivy říká už samo, o čem budeme hovořit. Pane profesore, léto je pomalu za námi, ale houbařům sezona zdaleka neskončila. Co se dá v těchto dnech sbírat?“